

Sygn. akt VII U 682/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 kwietnia 2016 roku

Sąd Okręgowy w Lublinie, VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący: Sędzia SO Teresa Ogrodnik;

Protokolant: st. sekretarz sądowy Małgorzata Sobczuk

po rozpoznaniu na rozprawie, w dniu 21 kwietnia 2016 roku, w Lublinie sprawy: F. D.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych, Oddziałowi w L.

o wysokość renty z tytułu niezdolności do pracy – na skutek odwołania F. D. od decyzji ZUS O/ w L.

z 16 lutego 2015 r., znak:(...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że ustala F. D. prawo do przeliczenia renty z tytułu niezdolności do pracy z uwzględnieniem:

1) zarobków: za 1976 rok w wysokości 50.777 (pięćdziesięciu tysięcy siedmuset siedemdziesięciu siedmiu) złotych, za 1977 rok w wysokości 60.642 (sześćdziesięciu tysięcy sześciuset czterdziestu dwóch) złotych, za 1978 rok w wysokości 69.999 (sześćdziesięciu dziewięciu tysięcy dziewięciuset dziewięćdziesięciu dziewięciu) złotych oraz za 1979 rok w wysokości 34.917 (trzydziestu czterech tysięcy dziewięciuset siedemnastu) złotych;

2) wskaźnika wysokości podstawy wymiaru świadczenia, wynoszącego 81,64 (osiemdziesiąt jeden, 64/100) procent.

VII U 682/15

UZASADNIENIE

Decyzją z 16.02.2015 r., (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych, Oddział w L., przeliczył rentę z tytułu częściowej niezdolności do pracy, przysługującą F. D.. Do ustalenia podstawy wymiaru świadczenia przyjęto podstawy wymiaru składek z 20 lat kalendarzowych, wybranych z całego okresu ubezpieczenia (1975-88, 1993, 1998-2002); wskaźnik wysokości podstawy wymiaru świadczenia (WWPW) wyniósł 74,93%, a po pomnożeniu tego wskaźnika przez kwotę bazową

1903,03 zł podstawa wymiaru świadczenia wyniosła 1425,94 zł. Do ustalenia wysokości świadczenia przyjęto 27 lat i 8 miesięcy okresów składkowych oraz

4 lat i 1 miesiąc okresów nieskładkowych. Świadczenie, obliczone

z wykorzystaniem tych składkowych, wyniosło $1.010,42 \times 75\%$ (z tytułu częściowej niezdolności do pracy), tj. 757,82 złotych i po kolejnych waloryzacjach, od dnia 01.01.2015 r., wynosi 1.054,67 zł; natomiast do wypłaty,

po odliczeniu zaliczki na podatek oraz składki na ubezpieczenie zdrowotne,

od 01.03.2015 r., wynosi 897,75 zł.

Zakład wskazał, że za lata 1977-79 przyjął podstawy wymiaru składek

z umów o pracę, zamiast z kart wynagrodzeń, albowiem karty te zawierają niekompletne zapisy i brak na nich daty urodzenia (decyzja – k. 177-179 akt rentowych).

F. D. wniósł o zmianę tej decyzji poprzez przyjęcie do podstawy wymiaru świadczenia podstaw wymiaru składek, wykazanych na jego kartach wynagrodzeń (odwołanie z załącznikami – kk. 2-11 akt sprawy).

Sąd ustalił i zważył, co następuje:

F. D. jest uprawniony do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy na stałe.

W dniu 26.01.2015 roku wniósł o przeliczenie tego świadczenia z uwzględnieniem załączonych do wniosku kart wynagrodzeń za lata 1975-79 oraz z uwzględnieniem wynagrodzeń z 10 lat od 1975 do 1985, ewentualnie za okres 20 lat, tj. od 1976 do 1988, 1993 oraz 1997-2002 (k. 164 a. r.).

Do wniosku załączył:

- świadectwo pracy w (...) ((...)) w D. od 01.02.1975 r. do 31.05.1979 r., stwierdzające, że w tym okresie, na stanowisku kierownika robót, ubezpieczony otrzymywał wynagrodzenie 4.000 zł miesięcznie wraz z dodatkiem funkcyjnym 1.000 zł i premią regulaminową 15% (k. 167 a. r.);
- umowę o pracę od 01.02.1975 r. z (...) w D., gdzie wynagrodzenie za pracę na stanowisku stażysty-technika ustalono ubezpieczonemu w kwocie 1.900 zł według V kategorii zaszerogowania oraz przewidziano premie i dodatki stosownie do załącznika nr 2 do protokołu dodatkowego nr 17 z dnia 16.07.1973 r. do Układu Zbiorowego Pracy (UZP) w Budownictwie z 15.03.1958 r. (k. 168 i v. a. r.);
- przeszerogowanie, zgodnie z którym od 01.05.1975 r. ubezpieczonemu przyznano wynagrodzenie w kwocie 2.800 zł i 300 zł dodatku funkcyjnego (k. 169v. a. r.);
- umowę o pracę od 01.01.1976 r. z (...) w D., gdzie wynagrodzenie ubezpieczonego na stanowisku inspektora w dziale budowy i inwestycji ustalono w kwocie 3.100 zł według X stawki zaszerogowania, stosownie do § 4 załącznika nr 2 do protokołu dodatkowego z dnia 16.04.1973 r. do UZP w Budownictwie (k. 170-171. a. r.);
- cztery karty wynagrodzeń, opatrzone imieniem i nazwiskiem ubezpieczonego, z których tylko w jednej wskazano datę urodzenia, nazwę pracodawcy ((...) w D.) i datę założenia – 02.01.1976 r. (kk. 172-173v.).

W oparciu o te dokumenty organ rentowy ustalił, że podstawy wymiaru składek ubezpieczonego wyniosły: za rok 1975 – 33.020 zł, za rok 1976 – 46.988 zł, za lata 1977-78 – po 37.200 zł (z pominięciem kart wynagrodzeń) oraz za rok 1979 – 50.490 złotych (obliczenie WWPW – k. 179 a. r.).

Poprzednio ustalony ubezpieczonemu WWPW wynosił 69.07%, wyliczony z podstaw wymiaru składek z kolejnych 20 lat od 1985 do 2004, a poprzednia kwota bazowa, wynosiła 1.903,03 zł (kk. 24, 159 a. r.).

F. D., w poszczególnych latach swojego zatrudnienia w (...) w D., uzyskał następujące zarobki:

W roku 1975, oprócz zarobków, wynikających z wyżej powołanej umowy i przeszerogowania (1.900 zł w lutym, marcu i kwietniu oraz 2.800 zł + 300 zł w każdym z miesięcy od maja do grudnia), ubezpieczony otrzymał premię za IV kwartał w kwocie 840 zł oraz premię roczną w kwocie 1.680 zł. Łącznie więc zarobki ubezpieczonego za ten rok wyniosły 33.020 zł (przeszerogowanie, umowa o pracę, adnotacje w karcie wynagrodzeń za 1976 rok – kk. 19, 28, 40v. akt osobowych, k. 22 a. s.; opinia biegłego księgowego – w części – k. 37 i n. a. s.).

W roku 1976 ubezpieczony otrzymał wynagrodzenie zasadnicze w łącznej kwocie 46.988 zł, a także premię za IV kwartał w kwocie 930 zł, premię roczną w kwocie 1.743 zł, a także wynagrodzenie za godziny nadliczbowe: za listopad – 434 zł, za grudzień – 682 zł. Łącznie 50.777 zł (karta wynagrodzeń za 1976 rok oraz zapiski na karcie za 1977 rok – kk. 40 i v. a. o.; opinia biegłego księgowego – w części – k. 37 i n. a. s.).

W roku 1977 ubezpieczony otrzymał wynagrodzenie zasadnicze w łącznej kwocie 50.022 zł, nagrodę w kwocie 500 zł, ekwiwalent za odzież w kwocie 770 zł, a także premie: za IV kwartał – 1.110 zł i za roczną – 3.240 zł. Łącznie 60.642 zł (karta wynagrodzeń za 1977 rok oraz zapiski na karcie za 1978 rok – kk. 39-40 a. o.; opinia biegłego księgowego – w części – k. 37 i n. a. s.).

W roku 1978 ubezpieczony otrzymał wynagrodzenie zasadnicze w łącznej kwocie 60.076 zł, nagrodę w wysokości 1.000 zł, a także premię roczną w kwocie 8.923 zł. Łącznie 69.999 zł (karta wynagrodzeń za 1978 rok oraz zapiski na karcie za 1978 rok – kk. 38, 39 a. o.; opinia biegłego księgowego – w części – k. 37 i n. a. s.).

W roku 1979 ubezpieczony otrzymał wynagrodzenie zasadnicze w łącznej kwocie 34.217 zł, oraz nagrodę w wysokości 700 zł, a więc łącznie 34.917 zł (karta wynagrodzeń za 1979 rok oraz zapiski na karcie za 1977 rok – k. 38 a. o.; opinia biegłego księgowego – w części – k. 37 i n. a. s.).

Oceniając dowody, jakie legły u podstaw powyższych ustaleń Sąd miał na uwadze następujące kwestie.

Karty wynagrodzeń z lat 1977-79, dopiero w kontekście całości zawierających je akt osobowych – bezsprzecznie dotyczących właśnie ubezpieczonego – można było traktować jako dowód na wysokość uzyskanych przez niego zarobków. Przyporządkowanie wykazanych tam świadczeń do danego okresu możliwe było na podstawie dat, naniesionych na poszczególnych dokumentach, choć nie w rubryce „porządkowej”, lecz w polu, przeznaczonym na wpisy wynagrodzeń. I tak, kartę, gdzie naniesiono daty '76 i '77 (k. 40 a. o.), należało uznać za kartę, dotyczącą roku 1977; kartę, gdzie naniesiono daty '77 i '78 – za dotyczącą roku 1978 i analogicznie, kartę z adnotacjami, dotyczącymi lat '78 i '79 za dotyczącą roku (podobnie zresztą postąpiono w karcie za rok 1976, gdzie już wyraźnie wskazano, którego roku dotyczy).

Niezależnie od powyższego, dokumenty te mają charakter specjalistyczny, albowiem ich celem jest odzwierciedlać wyniki księgowania odpowiednich należności (ich wypłaty) i dla oceny, czy prawidłowo spełniają to zadanie, tj. czy i w jakim zakresie mogą stanowić wiarygodny dowód stwierdzonych nimi okoliczności, Sąd uznał za stosowne dopuszczenie z urzędu opinii biegłego księgowego.

Opinia biegłego nie budzi wątpliwości w świetle treści powyższych dokumentów źródłowych, ani nie zawiera sprzeczności, czy błędów rachunkowych. W tej mierze zasługuje na pełne uwzględnienie jako podstawa dla dokonania ustaleń w spornej kwestii podstaw wymiaru składek ubezpieczonego za poszczególne lata. Opinia ta nie była kwestionowana przez żadną ze stron.

Odwołanie zasługuje na uwzględnienie.

Ubezpieczony ubiegał się o przeliczenie świadczenia na podstawie art. 111 ustawy z 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z FUS (Dz. U. z 2015 r., poz. 748 ze zm.), zgodnie z którym wysokość emerytury lub renty oblicza się ponownie od podstawy wymiaru ustalonej w myśl art. 15, jeżeli do jej obliczenia wskazano podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe na podstawie przepisów prawa polskiego:

- 1) z liczby kolejnych lat kalendarzowych i w okresie wskazanym do ustalenia poprzedniej podstawy wymiaru świadczenia,
- 2) z kolejnych 10 lat kalendarzowych wybranych z 20 lat kalendarzowych, poprzedzających bezpośrednio rok kalendarzowy, w którym zgłoszono wniosek o przyznanie emerytury lub renty albo o ponowne ustalenie emerytury lub renty, z uwzględnieniem art. 176,

3) z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu, przypadających przed rokiem zgłoszenia wniosku o ponowne ustalenie emerytury lub renty,

- a wskaźnik wysokości podstawy wymiaru jest wyższy od poprzednio obliczonego.

Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru, obliczony na zasadach określonych w art. 15, mnoży się przez kwotę bazową ostatnio przyjętą do obliczenia świadczenia.

Podstawa wymiaru emerytury lub renty, ustalona na zasadach określonych w ust. 1 i 2, podlega wszystkim waloryzacjaom przysługującym do dnia zgłoszenia wniosku o ponowne ustalenie tej podstawy.

Zgodnie z art. 15 ust. 4 cyt. ustawy, w celu ustalenia podstawy wymiaru emerytury lub renty:

1) oblicza się sumę kwot podstaw wymiaru składek i kwot, o których mowa w ust. 3, w okresie każdego roku z wybranych przez zainteresowanego lat kalendarzowych;

2) oblicza się stosunek każdej z tych sum kwot do rocznej kwoty przeciętnego wynagrodzenia ogłoszonej za dany rok kalendarzowy, wyrażając go w procentach, z zaokrągleniem do setnych części procentu;

3) oblicza się średnią arytmetyczną tych procentów, która stanowi wskaźnik wysokości podstawy wymiaru emerytury lub renty, oraz

4) mnoży się przez ten wskaźnik kwotę bazową.

Organ rentowy prawidłowo zastosował ten algorytm, jednak błędnie nie uwzględnił wszystkich składników, stanowiących podstawę wymiaru składek ubezpieczonego za sporne lata, a wykazanych na kartach wynagrodzeń za lata 1976-1979.

Należy wskazać, że poszczególne składniki wynagrodzenia za sporne lata należało przyporządkować, stosownie do tego, za jaki okres przysługiwały,

a nie, kiedy zostały wypłacone, adaptując na grunt niniejszej sprawy pogląd, wyrażony w wyroku SN z 04.02.2013 r., I UK 484/12, że podstawę wymiaru składek, stanowi wynagrodzenie za pracę wynikające z treści stosunku pracy. Jakkolwiek bowiem pogląd ten został wyrażony na gruncie obecnie obowiązującego art. 18 ust. 1 ustawy z 13.10.1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2015 r., poz. 121 ze zm.), to obowiązujący w spornych latach przepis o oskładkowaniu należności ze stosunku pracy (§ 1 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Rady Ministrów z 20.02.1968 r. w sprawie podstawy wymiaru

i wysokości składki na cele emerytalne, Dz. U. z 1968 r., nr 5, poz. 29) również nie precyzował, w jaki sposób zaliczać do podstawy wymiaru składek wypłaty dokonane pracownikowi, w zależności od tego, kiedy miały one miejsce.

Przy uwzględnieniu ustalonych wyżej zarobków ubezpieczonego za lata 1976-1979 (odpowiednio: 50.777 zł, 60.642 zł, 69.999 zł i 34.917 zł) oraz uwzględnieniu tych samych lat, co w zaskarżonej decyzji (wnioskowany przez ubezpieczonego wariant 20-letni, stosownie do art. 111 ust. 1 pkt 3) i takiego samego odniesienia do rocznych kwot przeciętnych wynagrodzeń (k. 179 a. e.), WWPW wynosi więcej, aniżeli w zaskarżonej decyzji, tj. 81,64 %.

W tym więc zakresie zaskarżona decyzja podlegała zmianie, poprzez ustalenie ubezpieczonemu prawa do przeliczenia świadczenia z uwzględnieniem powyższych elementów.

Przeliczenie to winno nastąpić od miesiąca, w którym ubezpieczony o nie wniósł 01.01.2015 r. – stosownie do art. 133 ust. 1 pkt 1 cyt. ustawy.

Nadmienić również należy, że organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za przeliczenie świadczenia w zaniżonej wysokości, a to z uwagi na nieprecyzyjną treść spornych kart wynagrodzeń.

Mając powyższe na względzie, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., orzeczono, jak w wyroku.